

CONGRESPROGRAMMA

ENDO 2010

WALTER VAN DRIEL

MICHEL DE CLEEN

MARGA REE

RON FRANSMAN

SCHRIJF U NU IN VOOR DE MEEST BOEIENDE EN PRAKTIJK
GEORIËNTEERDE CONGRES DAG VAN HET JAAR 2010!

8 bijzonder praktijkgerichte onderwerpen en **4** zeer gerenommeerde sprekers:

Pijnvrije endodontie **Michiel de Cleen**

Het 4e, 5e en 6e kanaal **Walter van Driel**

Endo en CT Scan **Ron Fransman**

Perforaties **Marga Ree**

Revisies als basis voor restauraties **Michiel de Cleen**

Restaureren van endodontisch behandelde elementen **Marga Ree**

Obliteraties **Ron Fransman**

Afgebroken instrumenten **Walter van Driel**

Congres **ENDO2010** vrijdag 5 februari 2010

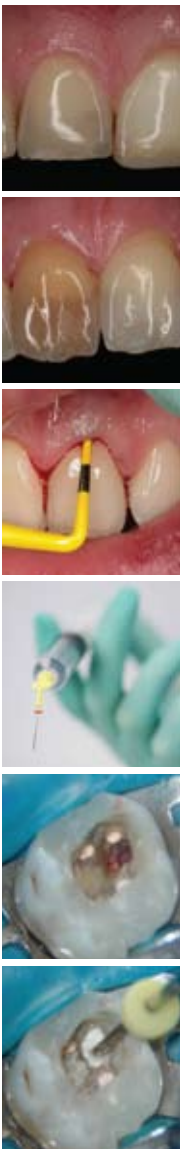
Met de introductie van de operatiemicroscop, geavanceerde technieken en biocompatibele materialen heeft de endodontie de laatste jaren een enorme vlucht genomen. Hierdoor is een kanaalbehandeling beter en makkelijker uit te voeren. Ook patiënten zijn tegenwoordig beter geïnformeerd over de mogelijkheden hoe een moderne endodontische behandeling kan bijdragen aan het behoud van eigen tanden en kiezen.

De behandelopties voor eerder endodontisch behandelde elementen zijn enorm uitgebreid. Bij deze elementen hoeft u, minder snel dan voorheen, tot de conclusie te komen dat ze bij klachten of problemen 'aan het eind van hun Latijn' zijn. De endodontische revisie is daarmee van een huzarenstukje voor enkelen tot een uitdaging voor velen geworden.

Gecompliceerde behandelingen vereisen een grondige aanpak, gestoeld op kennis van zaken en de toepassing van de juiste instrumenten en materialen. Deze congresdag staat boordevol met beide aspecten: Kennis over waarom en hoe problemen te herkennen zijn, hoe ze kunnen worden voorkomen en hoe en waarmee ze zijn op te lossen. Met veel aandacht voor de praktische kant van de zaak, zodat iedere congresganger zich na afloop beter toegerust weet om endodontische uitdagingen aan te gaan. Van een goede anesthesie tot een adequate restauratie van het endodontisch behandelde gebitselement: de lezingen bieden voor iedereen veel waardevolle informatie!

BUREAUKALKER

ENDO2010 is een initiatief van Bureau Kalker in nauwe samenwerking met de sprekers. Bureau Kalker is een onafhankelijk congresorganisatiebureau, gespecialiseerd in de organisatie van tandheelkundige congressen en cursussen. Paul Kalker heeft op dit terrein jarenlange ervaring. Ook is hij gedurende een lange periode uitgever van verschillende tandheelkundige vakbladen geweest.

PROGRAMMA

09.00 uur	ONTVANGST MET KOFFIE EN THEE	Forumlounge
09.45 – 09.50 uur	Welkom en opening van het congres ENDO2010	Paul Kalker
09.50 – 09.55 uur	Blok 1 - Introductie	Marga Ree
09.55 – 10.25 uur	Pijnvrije endodontie <p>Wanneer bij het extirperen van een ontstoken pulpa de anesthesie tekortschiet, wordt de kanaalbehandeling voor zowel tandarts als patiënt een zenuwenklus. Met goede anesthesie kan de kanaalbehandeling echter doelgericht, kalm en comfortabel worden uitgevoerd. De tandarts dient dan wel te beschikken over de juiste kennis, de juiste techniek én de juiste hulpmiddelen. Na de kanaalbehandeling treden soms pijnklachten op. Met goede uitleg en een juist gebruik van pijnstillers zijn deze echter goed te voorkomen.</p> Leerdoelen: <ul style="list-style-type: none"> • Het indicatiegebied van de verschillende injectietechnieken voor het toedienen van anesthesie kunnen benoemen • De toepassing van pijnstillers en antibiotica bij het tegengaan van napijn kennen	Michiel de Cleen
10.25 – 11.10 uur	Het 4e, 5e en 6e kanaal <p>Het welslagen van de kanaalbehandeling valt of staat bij een grondige reiniging van alle wortelkanalen. Klinische ervaring en onderzoeksresultaten tonen keer op keer aan dat de anatomie van de pulpaholte veel complexer is dan voorheen werd aangenomen. Zo hebben bovenmolaren meestal vier kanalen, is bij ondermolaren soms sprake van een "middle mesial canal" en worden onderpremolaren vaak gekarakteriseerd door een grillig kanaalverloop. In deze lezing staat Walter van Driel stil bij het opsporen én reinigen van deze nauwe kanalen.</p> Leerdoelen: <ul style="list-style-type: none"> • De meest voorkomende afwijkingen in de anatomie van de pulpaholte kunnen benoemen • De rol van roterend en ultrasoon geactiveerd instrumentarium bij het toegankelijk maken van wortelkanalen kunnen beschrijven	Walter van Driel

PROGRAMMA

11.10 – 11.35 uur

KOFFIEPAUZE

Forumlounge

11.35 – 11.40 uur

Blok 2 - Introductie

Michiel de Cleen

11.40 – 12.10 uur

Endo en CT Scan

Een van de innovaties waar we de afgelopen jaren veel mee te maken hebben is het gebruik van de Cone Beam CT scanner. Recentelijk is de kwaliteit van de scans zo verbeterd dat een CBCT naast de implantologie ook in de endodontie steeds meer toegepast wordt. In deze lezing wordt een overzicht gegeven van de eisen waar een goede CBCT voor de endodontie aan moet voldoen en wordt aan de hand van patiëntencases gedemonstreerd waar de CBCT van nut kan zijn.

Leerdoelen:

- Een inschatting kunnen maken wanneer het verstandig kan zijn een patiënt met endodontische klachten in te sturen voor een CBCT
- Een inzicht krijgen welke CBCT scanners geschikt zijn voor gebruik in de endodontie

Ron Fransman

12.10 – 12.55 uur

Perforaties

Het veroorzaken van een perforatie is voor veel praktici een stressverwekkende gebeurtenis. De prognose van een geperforeerd element wordt in belangrijke mate bepaald door de tijd die verstrijkt tussen het ontstaan van een perforatie en het hermetisch afsluiten daarvan. In deze presentatie zullen de factoren die van invloed zijn op de prognose van een geperforeerd element nader worden toegelicht. Aan de hand van klinische casuïstiek zullen materialen en technieken voor het sluiten van een perforatie stap voor stap worden besproken.

Leerdoelen:

- Het kunnen bepalen van de prognose van een element met een perforatie
- Het kunnen toepassen van de juiste materialen en technieken bij het sluiten van een perforatie

Marga Ree

12.55 – 14.00 uur

LUNCH

Forumlounge

14.00 – 14.05 uur

Blok 3 - Introductie

Ron Fransman

14.05 – 14.35 uur

Revisies als basis voor restauraties

Endodontische herbehandelingen worden uitgevoerd bij parodontitis apicalis. Voorafgaande aan uitgebreide restauratieve behandelingen is de endodontische revisie vaak preventief geïndiceerd. Het betreft dan de preventie van parodontitis apicalis of het verkrijgen van voldoende retentie voor bijvoorbeeld een stiftopbouw.

Leerdoelen:

- Het risico van het restaureren van elementen met een onvoldoende kanaalvulling in kunnen schatten
- Inzicht verkrijgen in de hulpmiddelen en technieken voor het uitvoeren van een preventieve endodontische revisie

Michiel de Cleen

14.35 – 15.15 uur

Restaureren van endodontisch behandelde elementen

De restauratieve mogelijkheden van endodontisch behandelde elementen zijn de laatste decennia aanmerkelijk uitgebreid. Het gebruik van vezelstiften en opbouwmaterialen met een elasticiteitsmodulus die dicht bij die van dentine ligt verdient de voorkeur boven metalen stiftopbouwen. Bonding in het wortelkanaalstelsel kan echter nadelig worden beïnvloed door materialen die tijdens de endodontische behandeling zijn gebruikt. In deze presentatie leert u meer inzicht te krijgen in de (on)mogelijkheden van adhesieve technieken in het wortelkanaalstelsel.

Leerdoelen:

- Meer inzicht verkrijgen in de interacties tussen endodontische materialen en bonding in het wortelkanaal
- Het kunnen selecteren van de juiste materialen voor het plaatsen van een vezelstift

Marga Ree

15.15 – 15.35 uur

THEEPAUZE

Forumlounge

15.35 – 15.40 uur

Blok 4 - Introductie

Walter van Driel

15.40 – 16.10 uur

Obliteraties

Patiënten willen steeds langer hun gebit behouden, met als gevolg dat vaker oudere patiënten behandeld worden. Elementen waar al eerder een insufficiënte endodontische behandeling gedaan is, of die een vroeger trauma doorgemaakt hebben, treft u in toenemende mate aan in uw dagelijkse praktijk. Deze patiënten hebben grotere kans op elementen met geoblitereerde wortelkanalen. In deze lezing wordt uitleg gegeven op welke manier en met wat voor instrumenten deze elementen het best te behandelen zijn.

Leerdoelen:

- Het kunnen bepalen welke methoden en instrumenten het best gebruikt kunnen worden bij geoblitereerde kanalen
- Begrijpen aan welke voorwaarden moet worden voldaan om een behandeling van een geoblitereerd kanaal tot een goed einde te brengen

Ron Fransman

16.10 – 16.55 uur

Afgebroken instrumenten

Met de komst van roterende instrumenten van nikkel-titanium is er in de endodontie ook een probleem bijgekomen: dat van het afgebroken instrument. Vooral in sterk gekromde kanalen ligt het gevaar van instrumentbreuk op de loer. Een juiste toepassing van deze nieuwe instrumenten is van belang om instrumentbreuk tegen te gaan. Mocht onverhoopt een vijl of ruimer afbreken, dan heeft de tandarts tegenwoordig een breed scala van hulpmiddelen en technieken tot zijn beschikking om deze te verwijderen.

Leerdoelen:

- De oorzaken van instrumentbreuk kunnen benoemen
- Inzicht verkrijgen in de hulpmiddelen en technieken om afgebroken vijlen en ruimers te verwijderen

Walter van Driel

16.55 – 17.00 uur

Afsluiting **ENDO2010**

Paul Kalker

17.00 uur

BORREL

Forumlounge

SPREKERS & INSCHRIJFKAART

Marga Ree

Marga Ree studeerde in 1979 af als tandarts aan de UvA. In 2001 heeft zij haar specialisatie endodontologie voltooid met een Master of Science degree. Sindsdien geeft zij regelmatig cursussen en lezingen. Er staan diverse publicaties in (inter)nationale vaktijdschriften op haar naam. Op het gebied van algemene tandheelkunde en endodontologie schreef zij diverse hoofdstukken voor verschillende boeken. Sinds 1980 heeft zij een praktijk in Purmerend, waarvan de laatste negen jaar een verwijfs-praktijk voor endodontologie.

Walter van Driel

Walter van Driel studeerde van 1977 tot 1984 tandheelkunde aan de UvA. Van 1997 - 2005 was hij universitair docent endodontologie op het ACTA. Daarnaast heeft hij diverse functies vervuld binnen de NVvE en NMT. Hij is van diverse wetenschappelijke verenigingen lid en tevens Fellow van het International College of Dentists (ICD). Sinds 1986 heeft hij een verwijfs-praktijk voor endodontologie. Walter geeft veel lezingen en cursussen over endodontologie.

Michiel de Cleen

Michiel de Cleen studeerde tandheelkunde aan de UvA. Na zijn afstuderen in 1988 was hij tot 1995 als docent verbonden aan de vakgroep Cariologie en Endodontologie van ACTA. Hij voert thans een full-time endodontische praktijk in Amsterdam. Naast zijn klinische werkzaamheden is hij hoofdredacteur van het vaktijdschrift "Tandartspraktijk", cursusdocent op het gebied van de endodontie en tandletsels, medeauteur van het standaardwerk "Endodontologie" en auteur van tientallen artikelen in binnen- en buitenlandse vaktijdschriften.

Ron Fransman

Ron Fransman studeerde in 1984 af aan de UvA. Hij is tandarts-endodontoloog en heeft een verwijfspraktijk in Amsterdam. In 1998 heeft hij zijn specialisatie endodontologie voltooid. Hij geeft regelmatig cursussen en lezingen in binnen- en buitenland op het gebied van endodontologie. Ook heeft hij een aantal artikelen geschreven voor nationale en internationale vaktijdschriften.

Ja, ik schrijf mij in voor het Congres ENDO2010 op vrijdag 5 februari 2010

Voorletters: _____

Titelatuur: _____

Naam: _____

M/V

Praktijknaam: _____

Praktijkadres: _____

Postcode & plaats: _____

KRT registratienummer: _____

Tel.nr.: _____

E-mail: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Ondertekenaar is bekend met de annuleringsvoorwaarden.

ENDO2010

INFORMATIE

Datum en locatie

Vrijdag 5 februari 2010, Forumzaal,
RAI Congrescentrum, Amsterdam.

De RAI is uitstekend bereikbaar per auto en met het openbaar vervoer. Kijk voor de routebeschrijving op www.rai.nl bij Route & Contact.

Doelgroep en niveau

Tandartsen. Het niveau van het congres is afgestemd op deelnemers die als tandarts algemeen practicus zeer regelmatig patiënten behandelen.

Inschrijven en annuleringsvoorwaarden

U kunt zich inschrijven door het insturen van de inschrijfkaart in deze brochure of via www.bureaukalker.nl/ENDO2010. Na ontvangst van uw inschrijving sturen wij u een bevestiging. De factuur voor uw congresdeelname wordt u niet eerder dan 15 oktober 2009 toegestuurd.

Bij annulering van uw inschrijving vóór onderstaande data worden de volgende annuleringskosten in rekening gebracht:

- voor 5 november 2009: géén annuleringskosten
- voor 5 december 2009: 25% annuleringskosten
- voor 5 januari 2010: 50% annuleringskosten
- voor 5 februari 2010: 90% annuleringskosten

Prijs

De congresfee bedraagt € 375,- (incl. BTW) per persoon (inclusief koffie, thee, lunch en borrel).

Accreditatie

Het congres ENDO2010 is bij het QuAT geaccrediteerd met het Q-Keurmerk voor 5 geaccrediteerde Q-KRT punten. Deelnemers aan ENDO2010 ontvangen aan het einde van de dag een persoonlijk deelnamecertificaat met daarop het aantal Q-KRT accreditatiepunten vermeld.

Informatie

U kunt voor aanvullende informatie contact opnemen met:

BUREAUKALKER

Paul Kalker
info@bureaukalker.nl

T. 020 - 615 99 36

M. 06 - 242 74 888

F. 020 - 337 99 83

www.bureaukalker.nl/ENDO2010

De administratieve en logistieke begeleiding van ENDO2010 is uitbesteed aan:

Tenel Trainingen en Congressen

Contactpersonen:

Astrid Elzink, Lies Ligetvoet of Kim van de Vooren.

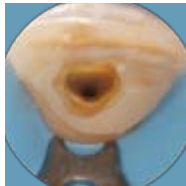
tenel@dentnet.nl

T. 055 - 522 31 54

F. 055 - 312 10 22

ENDO2010

postzegel
plakken

BureauKalker - **ENDO2010**

Albert Neuhuysstraat 6

1058 SB Amsterdam

